

KATALOG USLUGA

Republika Srbija
Ministarstvo privrede
Direkcija za mere i dragocene metale

---

www.dmdm.gov.rs

SADRŽAJ

I	ETALONIRANjE	3
1.	MASA.....	3
2.	PRITISAK	3
3.	DUŽINA I UGAO	4
4.	AKUSTIKA	5
5.	VREME, FREKVENCIJA I BRZINA	6
6.	ZAPREMINA I PROTOK	7
7.	TEMPERATURA	9
8.	RELATIVNA VLAŽNOST	11
9.	ELEKTRIČNE VELIČINE/JEDNOSMERNI ELEKTRIČNI NAPON	12
10.	ELEKTRIČNE VELIČINE/ELEKTRIČNA OTPORNOST	12
11.	ELEKTRIČNE VELIČINE/JEDNOSMerna ELEKTRIČNA STRUJA	13
12.	ELEKTRIČNE VELIČINE/NAIZMENIČNI ELEKTRIČNI NAPON	13
13.	ELEKTRIČNE VELIČINE/NAIZMENIČNA ELEKTRIČNA STRUJA	14
14.	ELEKTRIČNE VELIČINE/NAIZMENIČNA ELEKTRIČNA SNAGA	15
15.	ELEKTRIČNE VELIČINE/AKTIVNA ELEKTRIČNA ENERGIJA	16
16.	ELEKTRIČNE VELIČINE/REAKTIVNA ELEKTRIČNA ENERGIJA	16
17.	ELEKTRIČNE VELIČINE/FAZNI UGAO	17
18.	ELEKTRIČNE VELIČINE/TALASNI OBLICI	17
19.	ELEKTRIČNE VELIČINE/TALASNI OBLICI	18
20.	ELEKTRIČNE VELIČINE/ VISOKI NAIZMENIČNI ELEKTRIČNI NAPONI/NAPONSKI TRANSFORMATOR AMPLITUDNA GREŠKA	18
21.	ELEKTRIČNE VELIČINE/ VISOKI NAIZMENIČNI ELEKTRIČNI NAPONI/NAPONSKI TRANSFORMATOR FAZNI POMERAJ	18
22.	ELEKTRIČNE VELIČINE/ VELIKE NAIZMENIČNE ELEKTRIČNE STRUJE/ODNOS TRANSFORMACIJE	19
23.	ELEKTRIČNE VELIČINE/VELIKE NAIZMENIČNE ELEKTRIČNE STRUJE/STRUJNI TRANSFORMATOR FAZNI POMERAJ	19
24.	ELEKTRIČNE VELIČINE/ELEKTRIČNA KAPACITIVNOST	19
25.	ELEKTRIČNE VELIČINE/ELEKTRIČNA INDUKTIVNOST	20
26.	FIZIČKO-HEMIJSKE VELIČINE	20
27.	MERENJA U HEMIJI	21
28.	FOTOMETRIJA I RADIOMETRIJA	22
29.	SERTIFIKOVANI REFERENTNI MATERIJALI	23
II	ISPITIVANjE	25
1.	MASA	25
2.	PRITISAK	25
3.	SILA	25
4.	DUŽINA I UGAO	25
5.	AKUSTIKA	25
6.	TEMPERATURA	26
7.	TOPLOTNA ENERGIJA	26
8.	AKTIVNA ELEKTRIČNA ENERGIJA	26
9.	REAKTIVNA ELEKTRIČNA ENERGIJA	26
10.	FIZIČKO-HEMIJSKE VELIČINE	26
11.	MERENJA U HEMIJI	27
12.	ZAPREMINA TEČNOSTI	27
13.	OPTIČKE VELIČINE	27
III	OVERAVANjE MERILA	27
IV	ODOBRENjE TIPA MERILA	28

V	SERTIFIKACIJA MERILA	28
VI	KONTROLA PREDMETA OD DRAGOCENIH METALA	29
VII	STRUČNA MIŠLjENjA	30
VIII	OVLAŠĆIVANjE	30

I ETALONIRANJE

1. MASA

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost (k=2)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
1/1	Masa	Tegovi	1 mg do 100 mg	1,3 µg do 2 µg	CMC
1/2	Masa	Tegovi	0,1 g do 1 g	2 µg do 4 µg	CMC
1/3	Masa	Tegovi	1 g do 10 g	4 µg do 8 µg	CMC
1/4	Masa	Tegovi	10 g do 100 g	8 µg do 22 µg	CMC
1/5	Masa	Tegovi	100 g do 1 kg	1,3 µg do 220 µg	CMC
1/6	Masa	Tegovi	1 kg do 10 kg	0,22 mg do 2,2 mg	CMC
1/7	Masa	Tegovi	10 kg do 20 kg	2,2 mg do 10 mg	CMC
1/8	Masa	Tegovi	20 kg do 50 kg	10 mg do 80 mg	CMC
1/9	Masa	Tegovi	50 kg do 100 kg	80 mg do 500 mg	CMC
1/10	Masa	Tegovi	100 kg do 500 kg	0,5 g do 8 g	CMC

2. PRITISAK

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost (k=2)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
2/1	Pritisak	Manometri, vakuumetri, manovakuumetri i pretvarači pritiska	- 0,95 bar do 0 bar	$1 \times 10^{-4} \times p_e + 1 \times 10^{-5}$ bar	ATS/*CMC
			0 bar do 1 bar	$1,5 \times 10^{-4} \times p_e + 3 \times 10^{-5}$ bar	
			1 bar do 35 bar	$1 \times 10^{-4} \times p_e + 30 \times 10^{-5}$ bar	
			0,2 bar do 40 bar	$1 \times 10^{-4} \times p_e$	
			40 bar do 1000	$1 \times 10^{-4} \times p_e$	

			bar*		
2/2	Pritisak	Uređaji sa klipom i tegovima	-0,95 bar do 0 bar	$1 \times 10^{-4} \times p_e + 1 \times 10^{-5} \text{ bar}$	ATS/*CMC
			0 bar do 1 bar	$1,5 \times 10^{-4} \times p_e + 3 \times 10^{-5} \text{ bar}$	
			1 bar do 35 bar	$1 \times 10^{-4} \times p_e + 30 \times 10^{-5} \text{ bar}$	
			-1 bar do 35 bar	$1 \times 10^{-4} \cdot p \text{ (gas)}$	
			0,2 bar do 40 bar	$1 \times 10^{-4} \times p_e$	
			40 bar do 1000 bar*	$1 \times 10^{-4} \times p_e$	

3. DUŽINA I UGAO

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
3/1	Lasersko zračenje	Stabilisani laseri: vakuumска таласна дужина vs. primarni laser	633 nm	0,04 fm	CMC
3/2	Lasersko zračenje	Stabilisani laseri: optička frekvencija vs. primarni laser	474 THz	24 kHz	CMC
3/3	Lasersko zračenje	Stabilisani laseri: vakuumска таласна дужина vs. primarni laser	633 nm	1E-09	CMC
3/4	Dužina	Granične mere: interferometrijska metoda	do 100 mm	$Q[20; 0,2L] \text{ nm}$ $L \text{ u mm}$	CMC/ATS
3/5	Dužina	Granične mere: metoda poređenja	do 100 mm	$Q[50; 0,5L] \text{ nm}$ $L \text{ in mm}$	CMC
3/6	Dužina	Mere sa crtama	do 3000 mm	$Q[202; 0,38L] \text{ nm}$ $L \text{ u mm}$	-
3/7	Ugao	Optički poligoni		0,2"	CMC
3/8	Ugao	Podeoni stolovi		0,2"	CMC
3/9	Ugao	Autokolimatori		0,2"	CMC
3/10	Ugao	Granične mere ugla		0,2"	CMC
3/11	Hrapavost	Etalon hrapavosti: Tip A Parametar: d	(0,01 do 50) μm	$Q[15; 15d] \text{ nm}$ $d \text{ u } \mu\text{m}$	CMC
3/12	Hrapavost	Etalon hrapavosti: Tip C Parametri: R_a, R_q	(0,01 do 15) μm	$Q[10; 30R_a] \text{ nm}$ $R_a \text{ u } \mu\text{m}$	CMC
3/12	Hrapavost	Etalon hrapavosti: Tip C Parametri: R_z, R_t, R_p, R_v	(0,04 do 30) μm	$Q[20; 40R_z] \text{ nm}$ $R_z \text{ u } \mu\text{m}$	CMC
3/12	Hrapavost	Etalon hrapavosti: Tip C Parametar: R_{Sm}	(10 do 500) μm	0,5 μm	CMC

3/13	Hrapavost	Etalon hrapavosti: Tip D Parametri: R_a , R_q	(0,01 do 10) μm	$Q[10; 40R_a]$ nm R_a u μm	CMC
3/13	Hrapavost	Etalon hrapavosti: Tip D Parametri: R_z , R_t , R_p , R_v	(0,04 do 30) μm	$Q[20; 50R_z]$ nm R_z u μm	CMC
3/21	Lasersko zračenje	Stabilisani laseri: vakuumска talasna dužina vs. komb generator	633 nm	1E-11	CMC
3/21	Lasersko zračenje	Stabilisani laseri: optička frekvencija vs. komb generator	474 THz	1E-11	CMC
3/22	Lasersko zračenje	Stabilisani laseri: vakuumска talasna dužina vs. komb generator	543 nm	1E-11	CMC
3/22	Lasersko zračenje	Stabilisani laseri: optička frekvencija vs. komb generator	551 THz	1E-11	CMC
3/23	Lasersko zračenje	Stabilisani laseri: vakuumска talasna dužina vs. komb generator	532 nm	1E-11	CMC
3/23	Lasersko zračenje	Stabilisani laseri: optička frekvencija vs. komb generator	563 THz	1E-11	CMC
3/24	Lasersko zračenje	Stabilisani laseri: vakuumска talasna dužina vs. komb generator	(530 do 800) nm	1E-11	CMC
3/24	Lasersko zračenje	Stabilisani laseri: optička frekvencija vs. komb generator	(375 do 566) THz	1E-11	CMC

4. AKUSTIKA

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Napomena	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
4/1	Zvuk u vazduhu	Laboratorijski etalon mikrofoni LS1P (IEC61094 -1)	31,5 Hz do 12,5 kHz Nivo osetljivosti dB (re 1V/Pa)	(0,08do 0,13)dB	Primarna (recipročna) metoda IEC61094-2	CMC
4/2	Zvuk u vazduhu	Laboratorijski etalon mikrofoni LS2aP (IEC61094-1)	31,5 Hz do 25 kHz Nivo osetljivosti dB (re 1V/Pa)	(0,085do 0,21)dB	Primarna (recipročna) metoda IEC61094-2	CMC

4/3	Zvuk u vazduhu	Radni etalon mikrofoni WS2P, WS2F, WS2D (IEC61094-4)	250 Hz ; 1000 Hz Nivo osetljivosti dB (re 1V/Pa)	0,1 dB	Metoda poređenja IEC61094-5	-
4/4	Zvuk u vazduhu	Radni etalon mikrofoni WS1P, WS2P, WS1F, WS2F, WS1D,WS2 D (IEC61094-4)	31,5 Hz do 25 kHz Nivo osetljivosti dB (re 1V/Pa)	(0,12 do 0,4)dB	Elektrostaticki aktuator frekvenčijski odziv IEC61094-6	-
4/5	Zvuk u vazduhu	Akustički kalibratori	1000 Hz Nivo zvučnog pritiska 94/124dB (re20μPa)	(0,09 do 0,2)dB	Metoda poređenja IEC 60942	-
4/6	Zvuk u vazduhu	Merila nivoa zvuka	63 Hz do 16 kHz Nivo zvučnog pritiska (re20μPa)	(0,11 do 0,4)dB	IEC61672 ili IEC651, IEC804	-

5. VREME, FREKVENCIJA I BRZINA

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost (k=2)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
5/1	Razlika vremenskih skala	Lokalni sat vs. UTC (DMDM)	-1 s ÷ +1 s	9 ns	CMC
5/2	Razlika vremenskih skala	Lokalni sat vs. UTC predviđeno	-1 s ÷ +1 s	47 ns	CMC
5/3	Razlika vremenskih skala	Lokalni satvs. UTC post-procesirano	-1 s ÷ +1 s	20 ns	CMC
5/4	Razlika vremenskih skala	Lokalni (radio-sinhronizovani) sat vs. UTC(DMDM)	0 s ÷ ±30 s	0,5 s	-
5/5	Frekvencija	Lokalni etalon frekvencije	5 MHz; 10 MHz	1E-13 Hz/Hz	CMC

5/6	Frekvencija	Izvor frekvencije (impuljni signal)	1 Hz ÷ 3 GHz	1E-12 Hz/Hz	CMC
5/7	Frekvencija	Izvor frekvencije (sinusni signal)	1Hz ÷ 3 GHz	Q[1E-12, 2.6E-07/f] f izraženo u Hz	CMC
5/8	Vremenski interval	Izvor perioda	3,3 ns ÷ 10 s	0,6 ns	CMC
5/9	Vremenski interval	Izvor vremena uspona/pada	0,7 ns ÷ 1s	0,6 ns	CMC
5/10	Vremenski interval	Izvor širine impulsa	1,6 ns ÷ 10 s	0,6 ns	CMC
5/11	Vremenski interval	Izvor vremenske razlike	1 ns ÷ 10 s	0,6 ns	CMC
5/12	Vremenski interval	Izvor kašnjenja	1ns ÷ 1 s	0,2 ns	CMC
5/13	Vremenski interval	Uređaji za merenje vremenskog intervala	1s ÷ 86400 s	0,3 s	-
5/14	Frekvencija	Lokalni etalon frekvencije (stabilnost frekvencije)	1 MHz ÷ 20 MHz Relativno odstupanje frekvencije <1E-11 Hz/Hz	2E-13 Hz/Hz	-
5/15	Merenje brzine	Uređaji za merenje brzine	(0,1 ÷ 250) km/h	metoda poređenja: $\leq 0,05 \text{ km/h}$	-
5/16	Merenje brzine	Uređaji za merenje brzine	(30 ÷ 250) km/h	metoda poređenja: $\leq 0,20 \text{ km/h}$	-

6. ZAPREMINA I PROTOK

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost, (k=2)	Napomena	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
6/1	Zapremina tečnosti	Piknometri	(1 ÷ 100) mL	0,015 %	Gravimetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C	CMC
6/2	Zapremina tečnosti	Pipete sa jednom mernom crtom	(1 ÷ 200) mL	0,015 %	Gravimetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C	CMC
6/3	Zapremina tečnosti	Graduisane merne pipete	(1 ÷ 50) mL	0,015 %	Gravimetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C	CMC
6/4	Zapremina tečnosti	Tikvice	(1 ÷ 10 000) mL	0,015 %	Gravimetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C	CMC
6/5	Zapremina tečnosti	Birete	(1 ÷ 100) mL	0,015 %	Gravimetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C	CMC
6/6	Zapremina tečnosti	Graduisani merni cilindri	(5 ÷ 2 000) mL	0,015 %	Gravimetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C	CMC
6/7	Zapremina tečnosti	Merne posude	(5 ÷ 500) L	0,02 %	Gravimetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C ili 15 °C	CMC
6/8	Zapremina tečnosti	Merne posude	(5 ÷ 5 000) L	0,03 %	Volumetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C ili 15 °C	CMC
6/9	Zapremina tečnosti	Etalon prelivne pipete	(1 ÷ 500) L	0,02 %	Gravimetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C	CMC
6/10	Zapremina tečnosti	Etalon merne posude	(1 ÷ 20) L	0,03 %	Volumetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C	CMC

6/11	Zapremina tečnosti	Mikropipete ili pipete sa klipom	(10 ÷ 20 000) μL	(0,6 ÷ 0,2) %	Gravimetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C	CMC
6/12	Zapremina tečnosti	Birete sa klipom	(0,1 ÷ 100) mL	(0,1 ÷ 0,02) %	Gravimetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C	CMC
6/13	Zapremina tečnosti	Dispenseri	(0,01 ÷ 200) mL	(0,1 ÷ 0,02) %	Gravimetrijska metoda, tečnost voda, 20 °C	CMC
6/14	Protok tečnosti	Rotametri za merenje protoka vode	(0,003 ÷ 150) m^3/h	4 %	Metoda dinamičkog merenja zapremine i proteklog vremena	ATS
6/15	Protok gasa	Gasomeri sa turbinom sa rotirajućim klipovima	(0,6 ÷ 10 000) m^3/h	0,5 % za (0,6 ÷ 4) m^3/h ; 0,35 % za (4,5 ÷ 10000) m^3/h	Metoda korišćenja master merila	CMC
6/16	Protok gasa	Etalon gasomeri sa tečnošću	(0,016 ÷ 25) m^3/h	0,2 %	Metoda direktnog poređenja sa kritičnim mlaznicama	-

7. TEMPERATURA

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost (k=2)	Napomena	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazipodataka BIPM(CMC) ili akreditacija (ATS)
		Ćelije za realizaciju fiksne tačke - trojne tačke vode	0,01 °C	0,55 mK	Direktno poređenje	CMC
		Ćelije za realizaciju fiksne tačke - trojne tačke žive	-38,8344 °C	0,8 mK		CMC

7/1	Temperatura - uređaji za realizaciju ITS-90	Ćelije za realizaciju fiksne tačke - tačketopljenja galijuma	29,7646 °C	0,8 mK		CMC
7/2	Temperatura – uređaji za prenošenje ITS-90	Etalonski platinski otporni termometri sa dugim stablom i visokotemperaturni otporni termometri sa dugim stablom	-38,8344 °C	1 mK	Metoda fiksnih tačaka	CMC
			0,01 °C	0,6 mK		CMC
			29,7646 °C	1 mK		CMC
			156,5985 °C	2,4 mK		CMC
			231,928 °C	2,2 mK		CMC
			419,527 °C	3 mK		CMC
			660,323 °C	5 mK		-
			981,78 °C	7 mK		-
			-196 °C	16 mK		CMC
7/3	Temperatura – uređaji za prenošenje ITS-90	Otporni termometri	-80 °C ÷ -20 °C	10 mK	Metoda poređenja/ halokarbon	CMC
			-40 °C ÷ 20 °C	9 mK		CMC
			20 °C ÷ 90 °C	8 mK	Metoda poređenja/ ulje	CMC
			90 °C ÷ 250 °C	12 mK		CMC
			200 °C ÷ 420 °C	16 mK ÷ 37 mK	Metoda poređenja/ soli	CMC
			420 °C ÷ 660 °C	37 mK ÷ 50 mK		-
			156,5985 °C	200 mK	Metoda fiksnih tačaka	CMC
7/4	Temperatura – uređaji za prenošenje ITS-90	Termoparovi od čistih metala	231,928 °C	200 mK		CMC
			419,527 °C	80 mK		CMC
			660,323 °C	70 mK	Metoda poređenja	CMC
			981,78 °C	80 mK		CMC
			1084,62 °C	100 mK		CMC
			419,527 °C	0,20 °C		CMC
			660,323 °C	0,25 °C		CMC
7/4	Temperatura – uređaji za prenošenje ITS-90	Termoparovi od plemenitih metala	981,78 °C	0,35 °C		CMC
			1084,62 °C	0,40 °C		CMC
7/4	Temperatura – uređaji za prenošenje ITS-90	Termoparovi od plemenitih metala	100 °C ÷ 300 °C	0,37 °C	Metoda poređenja	CMC
			300 °C ÷ 600 °C	0,37 °C ÷ 0,51 °C		CMC

			600 °C ÷ 1000 °C	0,51°C ÷ 1 °C		CMC
7/5	Temperatura – uređaji za prenošenje ITS-90	Termoparovi od legura metala	100 °C ÷ 300 °C	0,51°C	Metoda poređenja	CMC
			300 °C ÷ 600 °C	0,51 °C ÷ 0,87 °C		CMC
			600 °C ÷ 1000 °C	0,87 °C ÷ 1 °C		CMC
7/6	Temperatura – uređaji za prenošenje ITS-90	Stakleni termometri punjeni tečnošću	-80 °C ÷ -20 °C	20 mK	Metoda poređenja	CMC
			-40 °C ÷ 20 °C	16 mK		CMC
			20 °C ÷ 90 °C	13 mK		CMC
			90 °C ÷ 250 °C	18 mK		CMC
7/7	Temperatura – uređaji za prenošenje ITS-90	Digitalni teremometri	-196 °C	16 mK	Metoda poređenja	CMC
			-80 ÷ 420 °C	10 mK ÷ 40 mK		CMC
			420 °C ÷ 1000 °C	0,4 °C ÷ 1 °C		-
7/8	Temperatura – uređaji za prenošenje ITS-90	Drugi servisi 1.Kompenzacioni vodovi 2.Indikatori temeperature za otporne i termoparske senzore, 3.Kalibratori temperature	15 °C ÷ 30 °C -200 °C ÷ 1500 °C -200 °C ÷ 660 °C	50mK 0,01°C 0,5 °C	Metod poređenja Direktno merenje Direktno merenje	-

8. RELATIVNA VLAŽNOST

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost (k=2)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
8/1	Relativna vlažnost	Uređaji za merenje tačke rose	dp: -40 °C ÷ 30 °C u vazduhu	0,2 °C	-
8/2		Uređaji za merenje	RH : 13% ÷ 95% -10 °C ÷ 10 °C	(0,5-2) % rh	-
			RH : 11% ÷ 95% 10 °C ÷ 20 °C	(0,5-1,6) % rh	CMC
			RH : 10% ÷ 95% 20 °C ÷ 25 °C	(0,5-1,4) % rh	CMC

		relativne vlažnosti	RH : 10% ÷ 95% 25 °C ÷ 40 °C	(0,8-1,9) % rh	CMC
			RH : 10% ÷ 95% 40 °C ÷ 70 °C	(1-2,5) % rh	-

9. ELEKTRIČNE VELIČINE/JEDNOSMERNI ELEKTRIČNI NAPON

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost (k=2)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
9/1	Jednosmerni električni napon	Elektronski etaloni jednosmernog električnog napona, etalon celije	1,018 V 1V 10V	0,45 µV/V ÷ 1 µV/V	CMC
9/2		Kalibratori jednosmernog električnog napona (višefunkcijski kalibrator)	0,01 V ÷ 1000 V	1,2 µV/V ÷ 38 µV/V	CMC
9/3		Voltmetri jednosmernog električnog napona (multimetri)	0,01 V ÷ 1000 V	1,2 µV/V ÷ 38 µV/V	CMC
9/4		Elektronski etaloni jednosmernog električnog napona	1,018 V 1V 10V	0,12µV/V 0,12µV/V 0,04µV/V	CMC
9/5	Jednosmerni električni napon (linearnost)	Voltmetri jednosmernog električnog napona (multimetri)	0 mV ÷ 100 mV 0,1 V ÷ 1V 1 V ÷ 10V	0,2µV 0,3µV 0,8µV	-

10. ELEKTRIČNE VELIČINE/ELEKTRIČNA OTPORNOST

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost (k=2)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)

10/1	Električna otpornost	Etalon otpornici	$100 \mu\Omega \div 1 \text{ G}\Omega$	$0,2 \mu\Omega/\Omega \div 5000 \mu\Omega/\Omega$	CMC
10/2		Dekade električne otpornosti	$100 \mu\Omega \div 1 \text{ G}\Omega$	$0,2 \mu\Omega/\Omega \div 5000 \mu\Omega/\Omega$	CMC
10/3		Kalibratori električne otpornosti (višefunkcijski kalibratori)	$1 \Omega \div 1 \text{ G}\Omega$	$3,76 \cdot 10^{-5} \Omega \div 2,9 \cdot 10^6 \Omega$	CMC
10/4		Mostovi za merenje električne otpornosti	$0,1 \text{ m}\Omega \div 1 \text{ G}\Omega$	$0,2 \mu\Omega/\Omega \div 5000 \mu\Omega/\Omega$	CMC
10/5		Ommetri (multimetri)	$0,1 \text{ m}\Omega \div 1 \text{ G}\Omega$	$0,2 \mu\Omega/\Omega \div 5000 \mu\Omega/\Omega$	CMC

11. ELEKTRIČNE VELIČINE/JEDNOSMERNA ELEKTRIČNA STRUJA

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
11/1	Jednosmerna električna struja	Generatori jednosmerne električne struje	$0,1 \text{ mA} \div 30 \text{ A}$	$1,3 \text{ nA} \div 6 \text{ mA}$	CMC
11/2		Kalibratori jednosmerne električne struje (višefunkcijski kalibratori)	$0,1 \text{ mA} \div 30 \text{ A}$	$1,3 \text{ nA} \div 6 \text{ mA}$	CMC
11/3		Ampermetri jednosmerne električne struje (multimetri)	$0,1 \text{ mA} \div 30 \text{ A}$	$1,3 \text{ nA} \div 6 \text{ mA}$	CMC

12. ELEKTRIČNE VELIČINE/NAIZMENIČNI ELEKTRIČNI NAPON

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)

12/1	Naizmenični električni napon AC/DC transfer etaloni, termički konvertori	10 mV ÷ 500 mV 10 Hz ÷ 1 MHz	17 µV/V ÷ 240 µV/V	CMC	
12/2		0,5 V ÷ 5 V 10 Hz ÷ 1 MHz	10 µV/V ÷ 56 µV/V	CMC	
		5 V ÷ 1000 V 10 Hz ÷ 1 MHz	13 µV/V ÷ 73 µV/V	CMC	
		1 V, 10 MHz	70 µV/V		
		1 V, 30 MHz	500 µV/V		
		2 V, 10 MHz	50 µV/V		
		2 V, 30 MHz	400 µV/V		
		3 V, 10 MHz	300 µV/V		
		3 V, 30 MHz	1500 µV/V		
		10 V, 10 MHz	300 µV/V		
		10 V, 30 MHz	2000 µV/V		
12/3	Kalibratori naizmeničnog električnog napona (višefunkcijski i kalibratori)	10 mV ÷ 1000V 10 Hz ÷ 200kHz (200 kHz do 60 V)	0,03 mV/V ÷ 1,4 mV/V	CMC	
		10 mV ÷ 20 V 200 kHz ÷ 1 MHz	0,23 mV/V ÷ 3,9 mV/V	CMC	
12/4	Voltmetri naizmeničnog električnog napona (multimetri)	10 mV ÷ 1000V 10 Hz ÷ 200kHz (200 kHz do 60 V)	0,03 mV/V ÷ 1,4 mV/V	CMC	
		10 mV ÷ 20 V 200 kHz ÷ 1 MHz	0,23 mV/V ÷ 3,9 mV/V	CMC	

13. ELEKTRIČNE VELIČINE/NAIZMENIČNA ELEKTRIČNA STRUJA

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost (k=2)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)

13/1	Naizmenična električna struja	Generatori naizmenične električne struje	1 mA ÷ 10 A 10 Hz ÷ 10 kHz	0,00042 mA ÷ 12 mA	CMC
13/2	Kalibratori naizmenične električne struje (višefunkcijski kalibratori)	Ampermetri naizmenične električne struje (multimetri)	1 mA ÷ 10 A 10 Hz ÷ 10 kHz	0,00042 mA ÷ 12 mA	CMC
13/3			0,22 mA ÷ 2,2 A 45 Hz ÷ 5 kHz	0,21 mA/A ÷ 0,58 mA/A	CMC
13/4		Strujni pretvarači	0,05 A ÷ 100 A 50 Hz ÷ 60 Hz	0,08 mA/A ÷ 0,11 mA/A	CMC
			0,22 mA ÷ 2,2 A 45 Hz ÷ 5 kHz	0,21 mA/A ÷ 0,58 mA/A	CMC
			0,05 A ÷ 100 A 50 Hz ÷ 60 Hz	0,08 mA/A ÷ 0,11 mA/A	CMC

14. ELEKTRIČNE VELIČINE/NAIZMENIČNA ELEKTRIČNA SNAGA

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost (k=2)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
14/1	Merila aktivne električne snage, jednofazna	Konvertori aktivne električne snage	0 W ÷ 1200W (12 V ÷ 240V, 0,05 A ÷ 5 A, 1 ÷ 0 i/c, 45 Hz ÷ 65 Hz)	66 µW/VA ÷ 80 µW/VA	CMC
			0 W ÷ 48000 W (30 V ÷ 240 V, 0,05 A ÷ 100 A, 1 ÷ 0 i/c, 50 Hz to 60 Hz)	116 µW/VA ÷ 129 µW/VA	CMC
14/2	Aktivna naizmenična električna snaga	Konvertori aktivne električne snage	0 W ÷ 1200W (12 V ÷ 240V, 0,05 A to 5A, 1 ÷ 0 i/c, 45 Hz ÷ 65 Hz)	66 µW/VA ÷ 80 µW/VA	CMC
			0 W ÷ 48000W (30 V ÷ 240V, 0,05 A ÷ 100 A, 1 ÷ 0 i/c, 50 Hz ÷ 60 Hz)	116 µW/VA ÷ 129 µW/VA	CMC
			0 W ÷ 1200 W (12 V ÷ 240 V, 0,05 A to 5 A, 1 ÷ 0 i/c, 45 Hz ÷ 65 Hz)	66 µW/VA ÷ 80 µW/VA	CMC

14/3		Vatmetri	$0 \text{ W} \div 48000 \text{ W}$ $(30 \text{ V} \div 240 \text{ V},$ $0,05 \text{ A} \div 100 \text{ A},$ $1 \div 0 \text{ i/c},$ $50 \text{ Hz} \div 60 \text{ Hz})$	$116 \mu\text{W/VA} \div 129 \mu\text{W/VA}$	CMC
14/4	Reaktivna naizmenična električna snaga	Merila električne snage, jednofazna	$0 \div 48000 \text{ var}$ $(30 \text{ V} \div 240 \text{ V},$ $0,05 \text{ A} \div 100 \text{ A},$ $1 \div 0 \text{ i/c},$ $50 \text{ Hz} \div 60 \text{ Hz})$	$116 \mu\text{var/VA} \div 129 \mu\text{var/VA}$	CMC
14/5		Konvertori električne snage	$0 \div 48000 \text{ var}$ $(30 \text{ V} \div 240 \text{ V},$ $0,05 \text{ A} \div 100 \text{ A},$ $1 \div 0 \text{ i/c},$ $50 \text{ Hz} \div 60 \text{ Hz})$	$116 \mu\text{var/VA} \div 129 \mu\text{var/VA}$	CMC
14/6	Prividna naizmenična električna snaga	Merila električne snage, jednofazna	$6 \text{ VA} \div 1200 \text{ VA}$ $(12 \text{ V} \div 240 \text{ V},$ $0,05 \text{ A} \div 5 \text{ A},$ $1 \div 0 \text{ i/c},$ $45 \text{ Hz} \div 65 \text{ Hz})$	$43 \mu\text{VA/VA} \div 62 \mu\text{VA/VA}$	CMC

15. ELEKTRIČNE VELIČINE/AKTIVNA ELEKTRIČNA ENERGIJA

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
15/1	Aktivna električna energija	Jednofazna etalon brojila aktivne električne energije	$0,4 \text{ Ws} \div 4800000 \text{ Ws}$ $(30 \text{ V} \div 240 \text{ V},$ $0,05 \text{ A} \div 100 \text{ A},$ $1 \div 0,25 \text{ i/c},$ $50 \text{ Hz} \div 60 \text{ Hz},$ $1 \text{ s} \div 100 \text{ s})$	$116 \mu\text{Wh/VAh} \div 129 \mu\text{Wh/VAh}$	CMC
15/2		Trofazna etalon brojila aktivne električne energije	$0,4 \text{ Ws} \div 4800000 \text{ Ws}$ $(30 \text{ V} \div 240 \text{ V},$ $0,05 \text{ A} \div 100 \text{ A},$ $1 \div 0,25 \text{ i/c},$ $50 \text{ Hz} \div 60 \text{ Hz},$ $1 \text{ s} \div 100 \text{ s})$	$116 \mu\text{Wh/VAh} \div 129 \mu\text{Wh/VAh}$	CMC

16. ELEKTRIČNE VELIČINE/REAKTIVNA ELEKTRIČNA ENERGIJA

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)

16/1	Reaktivna električna energija	Jednofazna etalon brojila reaktivne električne energije	0,4 vars ÷ 4800000 vars (30 V ÷ 240 V, 0,05 A ÷ 100 A, 1 ÷ 0,25 i/c, 50 Hz ÷ 60 Hz, 1 s ÷ 100 s)	116 µvarh/VAh ÷ 129 µvarh/VAh	CMC
16/2		Trofazna etalon brojila reaktivne električne energije	0,4 vars ÷ 4800000 vars (30 V ÷ 240 V, 0,05 A ÷ 100 A, 1 ÷ 0,25 i/c, 50 Hz ÷ 60 Hz, 1 s ÷ 100 s)	116 µvarh/VAh ÷ 129 µvarh/VAh	CMC

17. ELEKTRIČNE VELIČINE/FAZNI UGAO

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost (k=2)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
17/1	Fazni ugao	Izvori faznog ugla	0°÷360° (10 mV ÷ 350V, 50 Hz ÷ 100kHz)	0,04°÷1,68°	CMC
17/2		Merila faznog ugla	0°÷360° (1 Hz ÷ 100 kHz, 10 mV ÷ 350 V)	0,04°÷1,68°	CMC

18. ELEKTRIČNE VELIČINE/TALASNI OBLICI

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost (k=2)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
18/1	Talasni oblici električnog napona i električne struje/ Harmonici u električnoj struji	Analizatori harmonika	0,016 A ÷ 10 A	0,4 mA/A ÷ 2,9 mA/A (osnovnog harmonika)	CMC

19. ELEKTRIČNE VELIČINE/TALASNI OBLICI

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
19/1	Talasni oblici električnog napona i struje/ Fluktuacije napona na frekvenciji mreže	Flikermetri	0,5 ÷ 10	0,05	CMC

20. ELEKTRIČNE VELIČINE/ VISOKI NAIZMENIČNI ELEKTRIČNI NAPONI/NAPONSKI TRANSFORMATOR AMPLITUDNA GREŠKA

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili kreditacija (ATS)
20/1	Visoki naizmenični električni napon amplitudna greška naponskog transformatora	Naponski merni transformatori	0 % ÷ 2 % (Primarni napon $100/\sqrt{3}$ V ÷ $120/\sqrt{3}$ kV Sekundarni napon $100/\sqrt{3}$ V, $110/\sqrt{3}$ V, 100 V, 110 V, 120 V Frekvencija 50 Hz)	0,01 % ÷ 0,02 %	CMC

21. ELEKTRIČNE VELIČINE/ VISOKI NAIZMENIČNI ELEKTRIČNI NAPONI/NAPONSKI TRANSFORMATOR FAZNI POMERAJ

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
21/1	Visoki naizmenični električni napon/fazni pomeraj naponskog transformatora	Naponski merni transformatori	0 mrad ÷ 30 rad (Primarni napon $100/\sqrt{3}$ V ÷ $120/\sqrt{3}$ kV Sekundarni napon $100/\sqrt{3}$ V, $110/\sqrt{3}$ V, 100 V, 110 V, 120 V Frekvencija 50Hz)	0,10 mrad ÷ 0,15 mrad	CMC

22. ELEKTRIČNE VELIČINE/ VELIKE NAIZMENIČNE ELEKTRIČNE STRUJE/ODNOS TRANSFORMACIJE

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
22/1	Velike naizmenične velike struje/greška odnosa transformacije strujnih mernih transformatora	Strujni merni transformatori	0 % ÷ 2 % (Primarna struja 1 A ÷ 3000 A Sekundarna struja 1A, 5A Frekvencija 50Hz)	0,004 % ÷ 0,015 %	CMC

23. ELEKTRIČNE VELIČINE/VELIKE NAIZMENIČNE ELEKTRIČNE STRUJE/STRUJNI TRANSFORMATOR FAZNI POMERAJ

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
23/1	Velike naizmenične električne struje/fazni pomeraj strujnog transformatora	Strujni merni transformatori	0 mrad ÷ 30 mrad (Primarna struja 1 A ÷ 3000 A sekundarna struja 1A, 5A Frekvencija 50Hz)	0,03 mrad ÷ 0,13 mrad	CMC

24. ELEKTRIČNE VELIČINE/ELEKTRIČNA KAPACITIVNOST

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
24/1		Fiksni kondenzatori	0,01 nF ÷ 10000 nF (Frekvencija 20 Hz do 2 MHz)	0,59 mF/F ÷ 8,07 mF/F	CMC
24/2	Impedansa/ Električna kapacitivnost	Merila električne kapacitivnosti , LCR metri, Mostovi za merenje električne kapacitivnosti	1 pF ÷ 1000 pF (Frekvencija 100 Hz ÷ 1 MHz)	0,005 mF/F ÷ 0,26 mF/F	CMC

25. ELEKTRIČNE VELIČINE/ELEKTRIČNA INDUKTIVNOST

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
25/1	Impedansa/ Električna induktivnost	Mostovi za merenje električne induktivnosti, LCR metri	0,1 mH÷10000 mH (Frekvencija 100 Hz, 1 kHz)	0,2 mH/H ÷ 0,5 mH/H	CMC

26. FIZIČKO-HEMIJSKE VELIČINE

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Napomena	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM(CMC) ili akreditacija (ATS)
26/1	Gustina/ Gustina tečnosti	Areometri/ staklena merila konstantne mase	600 kg/m ³ ÷ 1100 kg/m ³	(0,060 ÷ 0,080) kg/m ³	Metoda direktnog poređenja	-
26/2			1100 kg/m ³ ÷ 1840 kg/m ³	0,080 kg/m ³	Metoda direktnog poređenja	-
26/3		Areometri specijalne namene/laktodenzimetri, urinometri, širomeri	600 kg/m ³ ÷ 2000 kg/m ³	(0,060 ÷ 0,070) kg/m ³	Kukova metoda (hidrostatickom vagom)	SMS
26/4		Laboratorijski denzitometri	600 kg/m ³ ÷ 1840 kg/m ³	0,080 kg/m ³	Metoda poređenja	-
26/5		Ručni denzitometri	600 kg/m ³ ÷ 1840 kg/m ³	0,080 kg/m ³	Metoda poređenja	-
26/6		Hidrostaticka vaga za laboratorijsku	600 kg/m ³ ÷ 1840 kg/m ³	0,080 kg/m ³	Metoda poređenja	-

		upotrebu				
26/7	Indeks refrakcije	Ručni i Abbe refraktometri	$(1,333 \div 1,532) n_D$	0,00010 n_D	Metoda direktnog poređenja	-
26/8		Automatski refraktometri za laboratorijsku upotrebu	$(1,333 \div 1,532) n_D$	0,00010 n_D	Metoda direktnog poređenja	-

27. MERENJA U HEMIJI

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloni-ranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Napomena	Mogućnosti merenja i etaloniranja bazi podataka BIPM(CMC) ili akreditacija (ATS)
27/1	Organski rastvori / Koncentracija šećera	Areometri specijalne namene/ saharimetri	0 % $\div$ 60 % (% Bx)	0,40 %	Metoda poređenja	-
27/2	Organski rastvori / koncentracija šećera	Ručni i Abbe refraktometri	0 % Bx $\div$ 95 % Bx	a	Metoda direktnog poređenja	-
27/3		Automatski refraktometri za laboratorijsku upotrebu	0 % Bx $\div$ 95 % Bx	0,10 % Bx	Metoda direktnog poređenja	-
27/4	Organski rastvori	Merila od stakla/ alkoholometri	0 % $\div$ 100 %	0,021 %	Metoda poređenja	-
	Koncentracija alkohola					
27/5	Organski rastvori	Rastvori etanola u vodi	0,1 mg/g $\div$ 8 mg/g	1,4 % (relativno)	Gasna hromatografija sa plamenojonizujućom detekcijom (HSGC-FID)	-
	Koncentracija etanola					

27/6	Gasovi / Koncentracija ozona	Analizatori prizemnog ozona / fotometri za merenje ambijentalnih koncentracija ozona, sa prethodnim podešavanjem (kalibracijom) ili bez njega	0 nmol/mol ÷ 1000 nmol/mol	$Q [a, b] = [a^2 + b^2]^{1/2}$ $Q [1.1; 0.022x(O_3)]$ nmol/mol	Metoda direktnog poređenja	SMS
27/7		Ozon generatori				

28. FOTOMETRIJA I RADIOMETRIJA

Broj usluge	Oblast/ Podoblast merenja i etaloniranja	Predmet etaloniranja	Merni opseg	Merna nesigurnost ($k=2$)	Napomena	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
28/1	Svetlosna jačina	Fotometrijske sijalice za svetlosnu jačinu	(1 do 10000) cd	2 %		CMC
28/2	Temperatura raspodele	Inkadescentne sijalice za temperaturu raspodele	(2000 do 3000) K	30 K		CMC
28/3	Korelaciona temperatura boje	Izvori svetlosti	(1500 do 3200) K	60 K		CMC
28/4	Osvetljenost	Fotometrijske sijalice, luksmetri, fotometri	(0,05 do 5000) lx	3 %		CMC
28/5	Usmerena spektralna propustljivost	Filteri i rastvori usmerene propustljivosti	(0,001 do 0,1) (401 do 1000) nm	(0,6 do 2) %		CMC
28/6	Usmerena spektralna propustljivost	Filteri i rastvori usmerene propustljivosti	(0,1 do 1) (401 do 1000) nm	0,3%		CMC
28/7	Svetlosni fluks	Fotometrijske sijalice za svetlosni fluks	(400 do 10000) lm	3 %		CMC
28/8	Sjaj/ luminancija	Etaloni luminancije	(0,01 do 5000) cd/m ²	2,5 %		CMC
		Luminansmetri, fotometri	A/(cd/m ²)	3 %		CMC
		Filteri i rastvori usmerene	(0,1 do 1) (250 do 359) nm	1 %		CMC

28/9	Usmerena spektralna propustljivost apsorbanca	propustljivosti	(0,1 do 1) 400 nm	0,6 %		
		Spektrofotometri, biohemijski analizatori (fotometri, kolorimetri), ELISA čitači	(0,001 do 1) (200 do 1000) nm	(0,5 do 2) %		CMC
28/10	Usmerena spektralna reflektivnost	Reflektometri, refleksioni spektrofotometri	(280 do 1000) nm	0,5%	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025	-
28/11	Hromatske koordinate	Propustljivi filteri boje, Kolorimetri	x = (0,1÷0,7) y = (0,05÷0,7)	x = (0,01 do 0,02) y = 0,01 do 0,03)	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025	-
28/12	Talasna dužina	Spektralno selektivni materijali (filteri)	(280 do 1000) nm	± 0,3 nm	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025	-
28/13	Spektralna osetljivost detektora, Spektralna snaga zračenja	Detektori optičkog zračenja, Radiometri	(280 do 1000) nm	(1 do 3) %	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025	-

29. SERTIFIKOVANI REFERENTNI MATERIJALI ORGANSKI RASTVORI

SRM OZNAKA	Opis SRM	Sertifikovana vrednost	Merna nesigurnost (k=2)	Napomena	Mogućnosti merenja i etaloniranja u bazi podataka BIPM (CMC) ili akreditacija (ATS)
DMDM-E01		Masena koncentracija rastvora 0 g/L (koncentracija etanola u vazduhu na 34 °C 0 mg/L)	0,0001 g/L	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025i ISOGuide34	-

DMDM-E02		Masena koncentracija rastvora 0,2573 g/L (koncentracija etanola u vazduhu na 34 °C 0,10 mg/L)	0,0007 g/L	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025i ISOGuide34	-
DMDM-E03		Masena koncentracija rastvora 0,6432 g/L (koncentracija etanola u vazduhu na 34 °C 0,25 mg/L)	0,0014 g/L	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025i ISOGuide34	-
DMDM-E04	Rastvor etanola u vodi,u bocama zapremine 1 L	Masena koncentracija rastvora 1,0292 g/L (koncentracija etanola u vazduhu na 34 °C 0,40 mg/L)	0,0025 g/L	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025 i ISO Guide 34	-
DMDM-E05		Masena koncentracija rastvora 1,8011 g/L (koncentracija etanola u vazduhu na 34 °C 0,70 mg/L)	0,0043 g/L	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025i ISOGuide34	-
DMDM-E06		Masena koncentracija rastvora 2,4443 g/L (koncentracija etanola u vazduhu na 34 °C 0,95 mg/L)	0,0059 g/L	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025i ISOGuide34	-
DMDM-E07		Masena koncentracija rastvora 3,8594 g/L (koncentracija etanola u vazduhu na 34 °C 1,50 mg/L)	0,0092 g/L	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025i ISOGuide34	-
DMDM-E08		Masena koncentracija rastvora 5,0172 g/L (koncentracija etanola u vazduhu na 34 °C 1,95 mg/L)	0,012 g/L	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025i ISOGuide34	-
DMDM-E09		Masena koncentracija rastvora 1,2252 g/L (koncentracija etanola u vazduhu na 34 °C 0,48 mg/L)	0,0030 g/L	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025i ISO Guide34	-
DMDM-E10		Masena koncentracija rastvora 0,6126 g/L (koncentracija etanola u vazduhu na 34 °C 0,24 mg/L)	0,0015 g/L	Obezbeđena sledivost i procedure saglasno ISO 17025i ISO Guide34	-

II ISPITIVANJE

1. MASA		
Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija
Vage sa neautomatskim funkcionsanjem, klase tačnosti $\textcircled{D}$ 1 kg		DA
Vage sa neautomatskim funkcionsanjem, klase tačnosti $\textcircled{D}$ 10 kg	SRPS EN 45501:2009, SRPS EN 45501:2015, t.A.4.2, A.4.3, A.4.4, A.4.5, A.4.6, A.4.7, A.4.8, A.4.10, A.4.11, A.4.12, A.5.1, A.5.2, A.5.3, A.5.4, B.2, B.4	DA
Vage sa neautomatskim funkcionsanjem, klase tačnosti $\textcircled{D}$ 100 kg		DA

2. PRITISAK		
Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija
Manometri za merenje pritiska u pneumaticima	Pravilnik o manometrima za merenje pritiska u pneumaticima („Službeni glasnik RS”, broj 66/14)	-

3. SILA		
Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija
Merilo sile kočenja kod motornih vozila	Pravilnik o merilima za merenje sile kočenja kod motornih vozila („Službeni glasnik RS”, broj 13/20)	-

4. DUŽINA I UGAO		
Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija
Merila dužine opšte namene	OIML R 35	-
Mašine za merenje dužine žice i kabla $\textcircled{O}$	OIML R 66	-
Taksimetri	OIML R 21	ATS
Automatska merila nivoa tečnosti (magnetostriktivna)	OIML R 85	-

5. AKUSTIKA		
Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija

Merila nivoa zvuka	OIML R 58 IEC 61672-2	-

6. TEMPERATURA

Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija
Medicinski termometri	SRPS EN 12470-1,3,4,5	-
Otporni senzori temperature	SRPS EN 60751	-
Termoparovi	SRPS EN 60584	-

7. TOPLOTNA ENERGIJA

Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija
Računska jedinica – deo merila toplotne energije	SRPS EN 1434-5 OIML R75	-
Temperaturni par senzora – deo merila toplotne energije	SRPS EN 1434-5 OIML R75 SRPS EN 60751	-

8. AKTIVNA ELEKTRIČNA ENERGIJA

Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija
Statička brojila aktivne električne energije (klase tačnosti 0,2S)	SRPS EN 62053-22:2008 (tačke 7.3, 8.1, 8.2, 8.3.1, 8.3.2, 8.3.3, 8.4)	ATS
Elektromehanička brojila električne energije (indeksa klase A i B)	Pravilnik o merilima SRPS EN 50470-2:2009 (tačke 8.1, 8.7.5.3, 8.7.5.4, 8.7.7.2, 8.7.7.3, 8.7.7.4, 8.7.7.5, 8.7.7.7, 8.7.9.2, 8.7.9.3, 8.7.10)	ATS
Statička brojila aktivne električne energije (indeksa klase A, B i C)	Pravilnik o merilima SRPS EN 50470-3:2009 (tačke 8.1, 8.7.5.3, 8.7.5.4, 8.7.7.2, 8.7.7.3, 8.7.7.4, 8.7.7.5, 8.7.7.7, 8.7.9.2, 8.7.9.3, 8.7.10)	ATS

9. REAKTIVNA ELEKTRIČNA ENERGIJA

Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija
Statička brojila reaktivne električne energije (klase tačnosti 2 i 3)	SRPS EN 62053-23:2008 (tačke 7.3, 8.1, 8.2, 8.3.1, 8.3.2, 8.3.3, 8.4)	ATS

10. FIZIČKO-HEMIJSKE VELIČINE

Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija
Elektronska merila gustine - denzitometri	ISO 15212-1	-
Refraktometri	OIML R 142	-

11. MERENjA U HEMIJI

Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija
Etilometri	OIML R 126	-
Refraktometri	OIML R 108, OIML R 124, OIML R 142	-
Vlagomeri za zrna žitarica i semenke uljarica	OIML R 59	-
Analizatori za merenje sadržaja proteina u žitu	OIML R 146	-
Analizatori izduvnih gasova	OIML R 99	-

12. ZAPREMINA TEČNOSTI

Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija
Merni sistemi za neprekidno i dinamičko merenje količine tečnosti koje nisu voda - Sprave za merenje zapremine tečnih goriva i tečnog naftnog gasa	OIML R 117-1	-

13. OPTIČKE VELIČINE

Merilo	Metoda ispitivanja	Akreditacija
Opacimetar	Pravilnik o opacimetrima "Sl. Glasnik RS", br. 15/15) ISO 11614:1999	-

III OVERAVANjE MERILA

DMDM obavlja poslove overavanja merila, u skladu sa članom 8. stav 2. Zakona o metrologiji i članom 6. stav 1. Pravilnika o vrstama merila koja podležu zakonskoj kontroli („Službeni glasnik RS”, broj 37/21 i 84/22).

U slučaju potrebe, DMDM će obavljati poslove overavanja merila za koja u tom trenutku ne postoje ovlašćena tela za njihovo overavanje.

Bliži podaci o ovlašćenim telima i vrstama merila za čija su overavanja ovlašćena mogu se preuzeti iz jedinstvenog Registra ovlašćenih tela za overavanje merila:

IZVOD IZ REGISTRA OVLAŠĆENIH TELA ZA OVERAVANjE MERILA

IV ODOBRENJE TIPA MERILA

Vrste merila za koja je obavezno izdavanje uverenja o odobrenju tipa merila, propisane su Pravilnikom o vrstama merila koja podležu zakonskoj kontroli ("Službeni glasnik RS", broj 37/21 i 84/22).

R. br.	VRSTE MERILA
1.	drumske i železničke cisterne sa merenjem nivoa
2.	automatska merila nivoa tečnosti
3.	merni sistemi za komprimovana gasovita goriva za vozila
4.	manometri za merenje pritiska u pneumaticima
5.	merila za merenje sile kočenja kod motornih vozila
6.	etilometri
7.	vlagomeri za zrna žitarica i semenke uljarica
8.	analizatori za merenje sadržaja proteina u žitu
9.	elektronska merila gustine
10.	refraktometri koji se koriste u prometu roba i usluga
11.	opacimetri
12.	brojila električne energije klase 0,2s i brojila reaktivne električne energije
13.	merila brzine vozila u saobraćaju

V SERTIFIKACIJA MERILA

Direkcija, kao imenovano telo I 045, u skladu sa Rešenjem o imenovanju, vrši uslugu ocenjivanja usaglašenosti za sledeće vrste merila čiji su zahtevi propisani važećim Pravilnikom o merilima („Službeni glasnik RS”, broj 3/18) i Pravilnikom o neautomatskim vagama („Službeni glasnik RS”, broj 29/18):

- vodomeri predviđeni za merenje zapremine čiste, hladne ili zagrejane vode za upotrebu u domaćinstvu, poslovnom prostoru i lakoj industriji (posebni zahtevi propisani u prilogu MI-001 Pravilnika o merilima);
- gasomeri i uređaji za konverziju zapremine, predviđeni za upotrebu u domaćinstvu, poslovnom prostoru i lakoj industriji (posebni zahtevi propisani u prilogu MI-002 Pravilnika omerilima);
- brojila aktivne električne energije, predviđeni za upotrebu u domaćinstvu, poslovnom prostoru i lakoj industriji (posebni zahtevi propisani u prilogu MI-003 Pravilnika omerilima);
- merila toplotne energije, predviđena za upotrebu u domaćinstvu, poslovnom prostoru i lakoj industriji (posebni zahtevi propisani u prilogu MI-004 Pravilnika o merilima);
- merni sistemi namenjeni za neprekidno i dinamičko merenje količina tečnosti koje nisu voda (posebni zahtevi propisani u prilogu MI-005 Pravilnika o merilima);
- automatske vase (automatske vase, automatska vaga za pojedinačno merenje, automatska kontrolne vase, automatske vase sa etiketiranjem, automatske vase sa etiketiranjem vrednosti izmerene mase i cene, automatske dozirne vase, automatske vase sa sabiranjem diskontinuiranih rezultata merenja, automatske vase sa sabiranjem kontinuiranih rezultata merenja, automatske vase za merenje mase šinskih vozila u pokretu) (posebni zahtevi propisani u prilogu MI-006 Pravilnika o merilima);
- taksimetri (posebni zahtevi propisani u prilogu MI-007 Pravilnika o merilima);
- materijalizovane mere (materijalizovane mere dužine, ugostiteljske posude) (posebni zahtevi

- propisani u prilogu MI-008 Pravilnika o merilima);
- merila dimenzija (merila dužine, merila površine, merila više dimenzija) (posebni zahtevi propisani u prilogu MI-009 Pravilnika o merilima);
- analizatori izduvnih gasova (analizatori izduvnih gasova), (posebni zahtevi propisani u prilogu MI-010 Pravilnika o merilima);
- neautomatske vase i komponente neautomatskih vaga (Pravilnik o neautomatskim vagama).

VI KONTROLA PREDMETA OD DRAGOCENIH METALA

Na osnovu Zakona o predmetima od dragocenih metala („Službeni glasnik RS“, 47/21), Direkcija za mera i dragocene metale, na zahtev proizvođača, uvoznika ili zastupnika proizvođača predmeta od dragocenih metala, kao i vlasnika predmeta od dragocenih metala i drugih pravnih subjekata, obavlja sledeće usluge:

KONTROLA PREDMETA OD DRAGOCENIH METALA	
USLUGA	KOME JE NAMENjENA
Utvrđivanje ispunjenosti uslova za dobijanje znaka proizvođača predmeta od dragocenih metala i donošenje rešenja o znaku proizvođača predmeta od dragocenih metala	Proizvođačima predmeta od dragocenih metala, tj. privrednim subjektima koji su registrovani za obavljanje delatnosti proizvodnje predmeta od dragocenih metala u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata
Utvrđivanje ispunjenosti uslova za dobijanje znaka uvoznika predmeta od dragocenih metala i donošenje rešenja o znaku uvoznika predmeta od dragocenih metala.	Uvoznicima predmeta od dragocenih metala, tj. privrednim subjektima koji su registrovani u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata
Utvrđivanje uslova koje moraju ispunjavati radne prostorije i oprema za žigosanje predmeta od dragocenih metala u poslovnim prostorijama proizvođača ili uvoznika	Proizvođačima ili uvoznicima predmeta od dragocenih metala, koji žele da se ispitivanje i žigosanje predmeta od dragocenih metala vrši u njihovim poslovnim prostorijama
Utvrđivanje finoće metodama kvant. hemijskih analiza: - dragocenih metala (zlata i srebra); - legura dragocenih metala - predmeta od dragocenih metala.	Proizvođačima, uvoznicima ili zastupnicima proizvođača predmeta od dragocenih metala, kao i imaočima predmeta u svojini građana i drugim subjektima
Ispitivanje sastava i finoće probnih igala oddragocenih metala	Proizvođačima predmeta od dragocenih metala

Ispitivanje i žigosanje predmeta od dragocenih metala (platina, zlato, paladijum, srebro)	Proizvođačima, uvoznicima ili zastupnicima proizvođača predmeta od dragocenih metala, kao i imaočima predmeta u svojini građana i drugim subjektima
Žigosanje predmeta od dragocenih metala žigom Konvencije za dragocene metale (Common Control Mark - SSM)	Proizvođačima predmeta od dragocenih metala – za predmete koji su namenjeni izvozu u države koje priznaju SSM
Upisivanje u Registar otkupljivljča (RO) i donošenje rešenja o upisu u RO	Privrednim subjektima koji su registrovani u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata
Donošenje rešenja o izmeni/dopuni rešenja o upisu u RO	Privrednim subjektima upisanim u Registar otkupljivača
Donošenje rešenja o brisanju iz RO i brisanje iz RO	Privrednim subjektima upisanim u Registar otkupljivača

VII STRUČNA MIŠLJENJA

U okviru svojih nadležnosti i Zakona o metrologiji "Službeni glasnik RS" 15/2016, Zakona o predmetima od dragocenih metala "Službeni glasnik RS" 47/21 Zakona o računanju vremena "Službeni list SCG", 20/2006, a po zahtevu zainteresovanih strana Direkcija za mere i dragocene metale izdaje stručna mišljenja.

VIII OVLAŠĆIVANJE

U skladu sa Zakonom o metrologiji („Službeni glasnik RS”, broj 15/16) Direkcija za mere i dragocene metale obavlja i poslove ovlašćivanja privrednih subjekata i drugih pravnih lica za obavljanje poslova overavanja merila.